

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19175

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉన్నత న్యాయస్థానం

సోమవారం, జూన్ పంతొమ్మిదవ రోజు, రెండు వేల ఇరవై మూడు

ప్రస్తుతం

గౌరవనీయులైన శ్రీ న్యాయమూర్తి రవి నాథ్ తిలహరి

సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ నెంబరు: 1274 /2023

మధ్య:

1. జి.వి.చెన్నకేశవులు తండ్రి: జి.సి.వెంకటేశం చెట్టి,
హిందూ, వయస్సు 55 సంవత్సరాలు, గోల్డ్ అప్రెంటిస్,
స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా, కొంగారెడ్డిపల్లె, బ్రాంచ్, చిత్తూరు
2. జి.వి.ప్రకాశ్, తండ్రి: జి.సి.వెంకటేశం, 53 ఏళ్ల
హిందూ, స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా, గాంధీ రోడ్ బ్రాంచ్,
చిత్తూరు గోల్డ్ అప్రెంటిస్ పనిచేస్తున్నాడు.

... పిటిషనర్(లు)

మరియు:

1. జి.ఆర్.మధుసూదన్ (మరణం)
3. జి.ఎం.సాయి నితేష్, తండ్రి: జి.ఆర్.మధుసూదన్,
హిందువు, వయస్సు 23 సంవత్సరాలు.
4. జి.ఎం.కావ్య, తండ్రి: జి.ఆర్. మధుసూదన్,
హిందువు, వయస్సు 23 సంవత్సరాలు.
ఇద్దరూ నివాసం: D.No 18-779, చర్చి వీధి, చిత్తూరు మరియు జిల్లా.

... ప్రతిస్పందకులు

పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది: ఎం.చలపతిరావు

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19175

ప్రతివాదుల తరపు న్యాయవాది:

కోర్టు ఈ క్రింది వాటిని చేసింది: ఉత్తర్వు

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19175

గౌరవనీయులైన శ్రీ న్యాయమూర్తి రవి నాథ్ తిలహరి

సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ నెం.1274 /2023

మధ్య:

జి.వి.చెన్నకేశవులు, మరొకరు

....పిటిషనర్లు

వర్సెస్

1. జి.ఆర్.మధుసూదన్ (మరణం)

2. జి.ఎం.సాయి నితేష్, మరొకరు

..... ప్రతివాదులు

తీర్పు వెలువడిన తేదీ: 19.06.2023

ఆమోదం కోసం సమర్పించబడింది: గౌరవనీయ శ్రీ న్యాయమూర్తి రవి నాథ్ తిలహరి

1. తీర్పులను చూడటానికి స్థానిక వార్తాపత్రికల రిపోర్టర్లను అనుమతించవచ్చా? అవును/కాదు
2. తీర్పు కాపీలను లా రిపోర్టర్లు/జర్నల్స్ కు మార్క్ చేయవచ్చా? అవును/కాదు
3. తీర్పు యొక్క న్యాయమైన కాపీని మీ ప్రభువులు చూడాలనుకుంటున్నారా? అవును/కాదు

రవి నాథ్ తిలహరి, జె.

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19175

గౌరవనీయులైన శ్రీ న్యాయమూర్తి రవి నాథ్ తిలహరి

సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ నెం.1274 /2023

19.06.2023

జి.వి.చెన్నకేశవులు, మరొకరు

....పిటిషనర్లు

వర్సెస్

1. జి.ఆర్.మధుసూదన్ (మరణం)

2. జి.ఎం.సాయి నితేష్, మరొకరు

..... ప్రతివాదులు

పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది: ఎం.చలపతిరావు

ప్రతివాదుల తరపు న్యాయవాది:

రిఫర్ చేసిన కేసులు:

1 ఏఐఆర్ 1973 ఏపీ 309

2 (1995) 4 ఎస్ సిసి 244

3 (1993) 3 SCC 573

4 (1983) 4 ఎస్ సిసి 36

5 (2003) 3 SCC 524

6 (2003) 6 SCC 641

గౌరవనీయులైన శ్రీ న్యాయమూర్తి రవి నాథ్ తిలహరి

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19175

సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ నెం.1274 /2023

తీర్పు:

పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది ఎం.చలపతిరావు వాదనలు వినిపించారు.

చిత్తూరులోని 3వ అదనపు సీనియర్ సివిల్ జడ్జి పైలుపై 2015 జీవో నెం.328లో ప్రతివాదులుగా ఉన్నారు. ప్రతివాదులు తీసుకున్న రుణానికి సంబంధించి 01.10.2012 నాటి ప్రామిసరీ నోట్ ఆధారంగా దావా మొత్తాన్ని వడ్డీతో సహా చెల్లించాలని ప్రతివాదులు-పిటిషనర్లపై డిక్రీ కోసం దావా దాఖలైంది.

3. పిటిషనర్లు రుణం తీసుకోవడం, ప్రామిసరీ నోటు అమలు, చెక్కును నిరాకరిస్తూ లిఖితపూర్వక వాంగ్మూలం దాఖలు చేశారు.

4.పిటిషనర్లు 2023 జీవో నెం.92ను 2015 జీవో నెం.328లో దాఖలు చేశారు.ప్రామిసరీ నోట్ అటిస్టర్స్ ఒకరైన శ్రీ కె.ఎస్.చంద్రకుమార్, చిత్తూరు అడ్వకేట్ జి.రమేష్ను విచారించేందుకు సమన్లు జారీ చేశారు.

5. ప్రామిసరీ నోటు నకిలీదని నోటరీ పబ్లిక్ ధృవీకరించిన 25.01.2016 నాటి లేఖను పిటిషనర్లకు ప్రామిసరీ నోట్ రచయిత ఇచ్చారని వాదించారు. కోర్టు సమన్లు జారీ చేసిన తర్వాత సాక్ష్యం ఇస్తామని ప్రతిపాదిత సాక్షులు పిటిషనర్లకు చెప్పారని, 2023 ఐవీవీ నెం.92 దాఖలు చేశారని ఆ లేఖ కాపీని సమర్పించారు.

6. పిటిషనర్లు/ప్రతివాదులు 2023 ఐవీ నెం.92ను వ్యతిరేకించారు. వారు కౌంటర్ దాఖలు చేశారు. వారి అభ్యంతరం ఏమిటంటే, ఈ దరఖాస్తు వ్యాజ్యాన్ని పొడిగించడానికి ఒక వ్యూహం. 25.01.2016 నాటి లేఖ ఒరిజినల్ దాఖలు చేయలేదు. ఆ లేఖ దావా దాఖలు చేసిన తర్వాత వచ్చిందని, దానికి సంబంధం లేదని కూడా అభ్యంతరం వ్యక్తం చేశారు. ప్రతిపాదిత సాక్షులు ప్రైవేటు సాక్షులు, పిటిషనర్లు కోరుకుంటే, వారు తమ స్వంత సాక్షులను సమర్పించవచ్చు. ప్రతిపాదిత సాక్షులు ప్రభుత్వ అధికారులు లేదా కార్పొరేషన్ అధికారులు

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19175

కాదు. డిడబ్ల్యు 1 అఫిడవిట్ లో పిటిషనర్లకు వ్యతిరేకంగా విచారించాలని ప్రతిపాదించిన సాక్షులు అందుబాటులో లేరని, వారి హాజరును కోర్టు ద్వారా మాత్రమే పొందగలమని ఎక్కడా పేర్కొనలేదు. అంతేకాకుండా పిటిషనర్లు స్వచ్ఛందంగా తమ సాక్షులను విచారించనున్నట్లు తెలిపారు. ఆ తర్వాతే 25.01.2016 నాటి లేఖను రూపొందించారు. దరఖాస్తును అనుమతించడానికి ఎటువంటి ఆధారం లేదు.

7. చిత్తూరు అడిషనల్ సీనియర్ సివిల్ జడ్జి 17.04.2023 నాటి ఉత్తర్వుల ద్వారా 2023 ఐవీ నెం.92ను కొట్టివేశారు.

8. దావా ప్రామిసరీ నోట్ కల్పితమని పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది వాదించారు. ఈ మేరకు 25.01.2016న రాసిన లేఖను నోటరీ పబ్లిక్ ధ్రువీకరించింది. పర్యవసానంగా 25.01.2016 నాటి లేఖను, ప్రామిసరీ నోట్ ను ఫోర్జరీ చేశారని నిరూపించడానికి, ప్రతిపాదిత సాక్షులకు సమన్లు జారీ చేయాల్సిన అవసరం ఉంది.

9. గోపాల కృష్ణమూర్తి వర్సెస్ బి.రామచందర్ రావు తదితరుల కేసులో పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది వాదనలు వినిపిస్తూ, ఆర్డర్ 16 రూల్ 1 సిపిసి ప్రకారం సాక్షులకు సాక్ష్యాలు ఇవ్వడానికి లేదా డాక్యుమెంట్లు సమర్పించడానికి సమన్లు జారీ చేయాలని కోరుతూ కోర్టుకు దరఖాస్తు చేయడం దావా యొక్క ఏ దశలోనైనా పార్టీ హక్కు అని వాదించారు. మరియు దావా విచారణలో జాప్యానికి కారణమవుతుందనే కారణంతో కోర్టు అటువంటి దరఖాస్తును తిరస్కరించకూడదు.

10. నేను సమర్పించిన సమర్పణలను పరిగణనలోకి తీసుకున్నాను మరియు రికార్డులో ఉన్న విషయాలను పరిశీలించాను.

11. ఆర్డర్ XVI రూల్ 1 సిపిసి కింద 2023 యొక్క ఐవీ నెం.92ను తిరస్కరిస్తూ 17.04.2023 నాటి ఉత్తర్వును రద్దు చేయడానికి అర్హత ఉందా?

12. ఉత్తర్వు 16 రూల్ 1 సిపిసి ఈ క్రింది విధంగా ఉంది: "ఆర్డర్ XVI - సాక్షులను సమావేశపరచడం మరియు హాజరు చేయడం

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19175

1. సాక్షుల జాబితా మరియు సాక్షులకు సమన్లు.

(1) కోర్టు నియమించే తేదీకి ముందు, సమస్యలు పరిష్కారమైన తేదీ తర్వాత పదిహేను రోజులకు మించకుండా, సాక్ష్యాధారాలు ఇవ్వడానికి లేదా పత్రాలను సమర్పించడానికి మరియు కోర్టుకు హాజరు కావడానికి అటువంటి వ్యక్తికి సమన్లు పొందడానికి పార్టీలు తాము పిలవాలనుకుంటున్న సాక్షుల జాబితాను కోర్టుకు సమర్పించాలి.

(2) ఏ వ్యక్తి హాజరు కొరకు ఏదైనా సమన్లు పొందాలనుకునే పక్షం, సాక్షులను ఏ ఉద్దేశ్యంతో పిలిపించాలని ప్రతిపాదించబడిందో తెలియజేస్తూ కోర్టులో ఒక దరఖాస్తును దాఖలు చేయాలి.

(3) నమోదు చేయవలసిన కారణాల దృష్ట్యా, సబ్ రూల్ (1)లో పేర్కొన్న జాబితాలో పేర్లు ఉన్న వారు కాకుండా, కోర్టు ద్వారా లేదా ఇతరత్రా సాక్షులను పిలిపించడం ద్వారా, అటువంటి సాక్షి పేరును పేర్కొన్న జాబితాలో పేర్కొనడానికి అటువంటి పక్షం తగిన కారణాన్ని చూపిస్తే, వారిని పిలవడానికి కోర్టు అనుమతించవచ్చు.

(4) సబ్ రూల్ (2) నిబంధనలకు లోబడి, ఈ నియమంలో పేర్కొన్న సమన్లను పార్టీలు కోర్టుకు లేదా ఈ విషయంలో కోర్టు నియమించిన అధికారికి దరఖాస్తుపై పొందవచ్చు.

13. ఆర్డర్ 16 రూల్ 1 ప్రకారం సాక్షుల జాబితాను పిటిషనర్, ప్రతివాదులు సమర్పించాలి.

ఆర్డర్ 16 సిపిసిలోని రూల్ 1లోని సబ్ రూల్ (2) ప్రకారం, సాక్షిగా ఏ వ్యక్తి హాజరు కోసం ఏదైనా సమన్లు పొందాలనుకునే పక్షం ఏ ప్రయోజనం కోసం సాక్షిని పిలవాలని ప్రతిపాదిస్తుందో తెలియజేస్తూ కోర్టులో దరఖాస్తు దాఖలు చేయాలి. రూల్ 1లోని సబ్ రూల్ (3) ప్రకారం సబ్ రూల్ (1) కింద సమర్పించిన సాక్షుల జాబితాలో పేర్లు ఉన్న సాక్షులు కాకుండా మరెవరినైనా

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19175

కోర్టు ద్వారా లేదా ఇతరత్రా సమన్లు జారీ చేయడం ద్వారా ఒక పక్షాన్ని పిలిపించుకునే వెసులుబాటు కల్పించింది.

14. సమన్లు జారీ చేయాలనుకున్న సాక్షులు అధికారిక సాక్షులు కాదని, ప్రైవేటు సాక్షులేనని అడిషనల్ సీనియర్ సీవిల్ జడ్జి పేర్కొన్నారు. పిటిషనర్ల తరపున సాక్షులు సాక్ష్యం చెప్పడానికి సిద్ధంగా ఉంటే వారు కోర్టుకు వచ్చి సాక్ష్యం ఇవ్వవచ్చు. సాక్షులు కోర్టు నుంచి సమన్లు కోరలేరు. క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ సందర్భంగా డి.డబ్ల్యు.1 తన క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ సందర్భంగా ప్రామిసరీ నోట్ (ఎక్స్-ఎ-1) అటెస్టర్లలో ఒకరైన కిశోర్ కుమార్, చంద్ర కుమార్ లను విచారిస్తామని వాంగ్మూలం ఇచ్చారని, పిటిషనర్లు తమ తరపున ఆ సాక్షులను విచారించడానికి ఎవరూ అడ్డుకోలేదని ట్రయల్ కోర్టు తన ఉత్తర్వుల్లో పేర్కొంది. పైన పేర్కొన్న కారణాలపై ట్రయల్ కోర్టు 2023 ఐ.ఎ.నెం.92ను తిరస్కరించింది.

15. ఆర్డర్ 16 రూల్ 1(3) సీపీసీ ప్రకారం ట్రయల్ కోర్టు విచక్షణాధికారం కలిగి ఉంటుంది. కేసు వాస్తవాలను బట్టి, ఉత్తర్వుల్లో పేర్కొన్న కారణాలపై విచక్షణాధికారాన్ని ఉపయోగించడం న్యాయబద్ధంగా చేయని పని అని చెప్పలేం.

16. ఈ దశలో, ఆర్డర్ XVI రూల్ 1- A CPC గురించి ప్రస్తావించవచ్చు. అది ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:

"1ఎ. సమన్లు లేకుండా సాక్షులను సమర్పించడం.- రూల్ 1లోని సబ్ రూల్ (3) నిబంధనలకు లోబడి, దావాలోని ఏ పక్షం అయినా, రూల్ 1 కింద సమన్లకు దరఖాస్తు చేయకుండా, సాక్ష్యం ఇవ్వడానికి లేదా పత్రాలను సమర్పించడానికి సాక్షులను తీసుకురావచ్చు.

17. విద్యాధర్ వర్సెస్ మాణిక్రావు, మరో 2 కేసుల్లో సుప్రీంకోర్టు ఈ రెండు నిబంధనలు అంటే ఆర్డర్ 16 రూల్ 1, 1-ఎలను కలిపి చదివితే సాక్షులను కోర్టుకు పిలిపించడం లేదా సమన్లకు దరఖాస్తు చేసుకోకుండా సాక్షులను సాక్ష్యం ఇవ్వడానికి లేదా పత్రాలను సమర్పించడానికి తీసుకురావచ్చని స్పష్టంగా సూచిస్తుంది. రూల్ 1లోని సబ్ రూల్ (3) ప్రకారం ఒక పక్షం కోర్టులో

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19175

దాఖలు చేసిన సాక్షుల జాబితాలో సాక్షి పేరు లేకపోయినా, కోర్టు ద్వారా సమన్లు జారీ కానప్పటికీ సాక్షులను హాజరుపరిచేందుకు పార్టీ అనుమతించవచ్చు. 1.2.1977 నుండి సిపిసి (సవరణ) చట్టం, 1976 ద్వారా ప్రవేశపెట్టిన రూల్ 1 ఎ ఈ కేసుకు ఏ పక్షం సాక్ష్యం ఇవ్వడానికి లేదా పత్రాలను సమర్పించడానికి ఏదైనా సాక్ష్యాన్ని తీసుకురావచ్చని స్పష్టమైన మరియు నిర్దిష్ట నిబంధనలతో ఈ విషయాన్ని నిస్సందేహంగా ఉంచింది. ఈ నియమం రూల్ 1లోని సబ్ రూల్ (3) నిబంధనలకు లోబడి ఉంటుంది కాబట్టి, ఆ ప్రయోజనం కోసం ఒక పక్షం తీసుకువచ్చిన సాక్షులను విచారించడానికి ముందు, కోర్టు యొక్క సెలవు అవసరం కావచ్చు, కానీ దీని అర్థం రూల్ 1 యొక్క సబ్-రూల్ (3) ను ఉల్లంఘించిందని కాదు.

18. విద్యాధర్ (సుప్ర)లో, గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు గతంలో మంగే రామ్ వర్సెస్ బ్రిజ్ మోహన్ మరియు ఇతరులు 3 కేసులో ఇచ్చిన తీర్పును ప్రస్తావించింది, దీనిలో రూల్ 1 మరియు రూల్ 1 ఎ యొక్క సబ్ రూల్ (3) రెండు వేర్వేరు ప్రాంతాలలో పనిచేస్తాయని మరియు రెండు వేర్వేరు పరిస్థితులను తీరుస్తాయని పేర్కొంది.

19. విద్యాధర (సుప్ర) లోని 29 నుంచి 31వ పేరాలను ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొనడం సముచితం.

29. సీపీసీ ఆర్డర్ 16లో సాక్షులకు సమన్లు, హాజరు కల్పించారు. సాక్షుల జాబితా మరియు సాక్షులకు సమన్లు గురించి మాట్లాడే ఆర్డర్ 16 రూల్ 1 ఈ క్రింది విధంగా అందిస్తుంది:

రూల్ 1. సాక్షుల జాబితా, సాక్షులకు సమన్లు. (1) కోర్టు నియమించే తేదీకి ముందు, సమన్లు పరిష్కారమైన తేదీ తర్వాత పదిహేను రోజులకు మించకుండా, సాక్ష్యాధారాలు ఇవ్వడానికి లేదా పత్రాలను సమర్పించడానికి మరియు కోర్టుకు హాజరు కావడానికి అటువంటి వ్యక్తులకు సమన్లు పొందడానికి పార్టీలు తాము పిలవాలనుకుంటున్న సాక్షుల జాబితాను కోర్టుకు సమర్పించాలి. (2) ఏ వ్యక్తి హాజరు కొరకు ఏదైనా సమన్లు పొందాలనుకునే పక్షం, సాక్షులను ఏ

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19175

ఉద్దేశ్యంతో పిలిపించాలని ప్రతిపాదించబడిందో తెలియజేస్తూ కోర్టులో ఒక దరఖాస్తును దాఖలు చేయాలి. (3) నమోదు చేయవలసిన కారణాల దృష్ట్యా, సబ్ రూల్ (1)లో పేర్కొన్న జాబితాలో పేర్లు ఉన్న వారిని మినహాయించి, కోర్టు ద్వారా లేదా ఇతరత్రా సాక్షులను పిలిపించడం ద్వారా, అటువంటి సాక్షి పేరును పేర్కొన్న జాబితాలో పేర్కొనడానికి తగిన కారణాన్ని అటువంటి పక్షం చూపినట్లయితే, కోర్టు ద్వారా లేదా మరేదైనా సాక్ష్యాన్ని పిలవడానికి కోర్టు అనుమతించవచ్చు. (4) సబ్ రూల్ (2) యొక్క నిబంధనలకు లోబడి, ఈ నియమంలో పేర్కొనబడ్డ సమన్లను పార్టీలు కోర్టుకు లేదా ఈ విషయంలో కోర్టు ద్వారా నియమించబడే అధికారికి దరఖాస్తుపై పొందవచ్చు.

30. సమన్లు లేకుండా సాక్షులను హాజరుపరచడానికి అనుమతించే రూల్ 1ఎ ఈ క్రింది విధంగా ఉంది: రూల్ 1 ఎ. సమన్లు లేకుండా సాక్షులను తయారు చేయడం. రూల్ 1లోని సబ్ రూల్ (3) నిబంధనలకు లోబడి, దావాలోని ఏ పక్షం అయినా, రూల్ (1) కింద సమన్లకు దరఖాస్తు చేసుకోకుండా, సాక్ష్యం ఇవ్వడానికి లేదా పత్రాలను సమర్పించడానికి ఏదైనా సాక్ష్యాన్ని తీసుకురావచ్చు.

31. సాక్షులను కోర్టుకు పిలిపించడం లేదా సమన్లకు దరఖాస్తు చేసుకోకుండా సాక్షులను సాక్ష్యం ఇవ్వడానికి లేదా పత్రాలను సమర్పించడానికి తీసుకురావడానికి ఒక పక్షం సిద్ధంగా ఉందని ఈ రెండు నియమాలు స్పష్టంగా సూచిస్తున్నాయి. రూల్ 1లోని సబ్ రూల్ (3) ప్రకారం ఒక పక్షం కోర్టులో దాఖలు చేసిన సాక్షుల జాబితాలో సాక్షి పేరు లేకపోయినా, కోర్టు ద్వారా సమన్లు జారీ కానప్పటికీ సాక్షులను హాజరుపరిచేందుకు పార్టీ అనుమతించవచ్చు. 1.2.1977 నుండి సిపిసి (సవరణ) చట్టం, 1976 ద్వారా ప్రవేశపెట్టిన రూల్ 1 ఎ ఈ కేసుకు ఏ పక్షం సాక్ష్యం ఇవ్వడానికి లేదా పత్రాలను సమర్పించడానికి ఏదైనా సాక్ష్యాన్ని తీసుకురావచ్చని స్పష్టమైన మరియు నిర్దిష్ట నిబంధనలతో ఈ విషయాన్ని నిస్సందేహంగా ఉంచింది. ఈ నియమం రూల్ 1లోని సబ్ రూల్ (3)

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19175

నిబంధనలకు లోబడి ఉంటుంది కాబట్టి, ఆ ప్రయోజనం కోసం ఒక పక్షం తీసుకువచ్చిన సాక్షులను విచారించడానికి ముందు, కోర్టు యొక్క సెలవు అవసరం కావచ్చు, కానీ దీని అర్థం రూల్ 1 యొక్క సబ్-రూల్ (3) ను ఉల్లంఘించిందని కాదు. మంగే రామ్ వర్సెస్ బ్రిజ్ మోహన్ అండ్ ఓర్స్ కేసులో ఈ కోర్టు మొత్తం పరిస్థితిని వివరించింది. ఇందులో రూల్ 1 మరియు రూల్ 1 ఎ యొక్క సబ్ రూల్ (3) రెండు వేర్వేరు ప్రాంతాలలో పనిచేస్తుందని మరియు రెండు వేర్వేరు పరిస్థితులను తీరుస్తుందని పేర్కొంది".

20. లలితా జె.రాయ్ వర్సెస్ ఐతప్ప రాయ్ 4 కేసులో గౌరవ సుప్రీంకోర్టు 16 రూల్స్ 1, 1(ఎ) ప్రకారం ట్రయల్ కోర్టులో సాక్షులను లిస్ట్ దాఖలు చేయడం ద్వారా సాక్షులను విచారణకు హాజరుపరచాలని, సాక్ష్యం ఇవ్వడానికి లేదా వారి తరపున పత్రాలను సమర్పించడానికి వారి హాజరును పొందడానికి కోర్టు సహాయం పొందడాన్ని నిషేధిస్తుందని పేర్కొంది. సాక్షుల జాబితా లేదా డాక్యుమెంట్లను ఆలస్యంగా దాఖలు చేయడం ద్వారా దావా విచారణలో అనవసర జాప్యం జరగకుండా చూడటానికి శాసనసభ ఉత్తర్వు 16 రూల్ 1ను సవరించి, రూల్ 1 ఎను చేర్చింది. తద్వారా సమస్యల పరిష్కారం కోసం కోర్టు నిర్ణయించిన తేదీలోగానీ, సమస్యలు పరిష్కారమైన తేదీ తర్వాత 15 రోజులకు మించకుండా, సాక్ష్యాధారాలు ఇవ్వడానికి లేదా డాక్యుమెంట్ల సమర్పించడానికి తాము పిలవదలచుకున్న సాక్షుల జాబితాను దాఖలు చేయాలని, కోర్టుకు హాజరయ్యేందుకు సాక్షులకు సమన్లు పొందాల్సి ఉంటుందని పేర్కొంది. అలా చేయడంలో విఫలమైనప్పుడు, రూల్ 1 ఎ ప్రకారం, వారు కోర్టు సహాయం లేకుండా సాక్ష్యాలు ఇవ్వడానికి లేదా పత్రాలను సమర్పించడానికి సాక్షులను తీసుకురావచ్చు. మరో మాటలో చెప్పాలంటే, సాక్షుల హాజరు కోసం కోర్టు ద్వారా సమన్లు పొందడంలో వారు విఫలమైతే, కోర్టు సహాయం లేకుండా సాక్షులను తీసుకురావడానికి వారికి స్వేచ్ఛ ఉంది. అందువల్ల సాక్షులను హాజరుపర్చడం లేదా సంబంధిత కేసు రుజువు కోసం పత్రాలను సమర్పించడంపై శాసనసభ పార్టీపై పూర్తి నిషేధం విధించలేదని గమనించవచ్చు. అయినప్పటికీ, వారు కోర్టు సహాయం

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19175

కోరినప్పుడు, ఆర్డర్ 16 సిపిసిలోని రూల్ 1 కింద నిర్దేశించిన గడువులోగా వారు ఎందుకు దరఖాస్తు దాఖలు చేయలేదో కారణాలు తెలియజేయాలని ఆదేశించింది.

21 లలితా జె రాయ్ (సుప్ర) లోని 3, 4 పేరాలలో సంబంధిత భాగం ఈ క్రింది విధంగా పునరుత్పత్తి చేయబడింది:

3. ఆర్డర్ 16 రూల్స్ 1, 1(ఎ) ప్రకారం ట్రయల్ కోర్టులో సాక్షులను లిస్ట్ దాఖలు చేయడం ద్వారా సాక్షులను విచారణకు హాజరుపర్చాలని, సాక్ష్యాధారాలు ఇవ్వడానికి లేదా వారి తరపున పత్రాలను సమర్పించడానికి హాజరును పొందడానికి కోర్టు సహాయాన్ని పొందడాన్ని నిషేధిస్తుంది. సాక్షుల జాబితా లేదా డాక్యుమెంట్లను ఆలస్యంగా దాఖలు చేయడం ద్వారా దావా విచారణలో అనవసర జాప్యం జరగకుండా చూసేందుకు శాసనసభ ఆర్డర్ 16 రూల్ 1ను సవరించి, రూల్ 1(ఎ)ను జోడించిన మాట వాస్తవమే. తద్వారా సమస్యల పరిష్కారం కోసం కోర్టు నిర్ణయించిన తేదీలోగానీ, సమస్యలు పరిష్కారమైన తేదీ తర్వాత 15 రోజులకు మించకుండా, సాక్ష్యాధారాలు ఇవ్వడానికి లేదా డాక్యుమెంట్లు సమర్పించడానికి తాము పిలవదలచుకున్న సాక్షుల జాబితాను దాఖలు చేయాలని, కోర్టుకు హాజరయ్యేందుకు సాక్షులకు సమన్లు పొందాల్సి ఉంటుందని పేర్కొంది. అలా చేయడంలో విఫలమైనప్పుడు, రూల్ 1 (ఎ) ప్రకారం, వారు కోర్టు సహాయం లేకుండా సాక్ష్యం ఇవ్వడానికి లేదా పత్రాలను సమర్పించడానికి సాక్షులను తీసుకురావచ్చు. మరో మాటలో చెప్పాలంటే, సాక్షుల హాజరు కోసం కోర్టు ద్వారా సమన్లు పొందడంలో వారు విఫలమైతే, కోర్టు సహాయం లేకుండా సాక్షులను తీసుకురావడానికి వారికి స్వేచ్ఛ ఉంది.

4. సాక్షులను సమర్పించడం లేదా సంబంధిత కేసు రుజువు కోసం పత్రాలను సమర్పించడంపై శాసనసభ పార్టీపై పూర్తి నిషేధం విధించలేదని గమనించవచ్చు. అయితే, వారు కోర్టు సహాయం కోరినప్పుడు, ఆర్డర్ 16 లోని రూల్ 1 కింద నిర్దేశించిన గడువులోగా వారు ఎందుకు దరఖాస్తు దాఖలు చేయలేదో కారణాలు తెలియజేయాలని ఆదేశించింది.

....."

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19175

22. ఫలితంగా ప్రతిపాదిత సాక్షులను ప్రవేశపెట్టే అవకాశం పిటిషనర్లకు ఇంకా ముగియలేదు. పిటిషనర్లు తమ తరపున సాక్షులను హాజరుపర్చవచ్చని ఉత్తర్వుల్లో పేర్కొన్నారు. కోర్టు సహాయం లేకుండానే పిటిషనర్లు అలా చేయవచ్చు.

23. పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది గోపాల కృష్ణమూర్తి (సుప్ర)లో ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొంది: "9. పై అధికారులను చదివితే ఈ క్రింది ప్రతిపాదనలు పెట్టడానికి నాకు దారితీస్తుంది.

(1) ఆర్డర్ 16, రూల్ 1, సివిల్ పీసీ ప్రకారం, సాక్ష్యం ఇవ్వడానికి లేదా పత్రాలను సమర్పించడానికి సాక్షులకు సమన్లు జారీ చేయాలని కోరుతూ దావా యొక్క ఏ దశలోనైనా కోర్టుకు దరఖాస్తు చేయడం పార్టీ హక్కు.

(2) దావా యొక్క వాయిదా తేదీపై దావా విచారణలో జాప్యానికి కారణమవుతుందనే కారణంతో అటువంటి దరఖాస్తును తిరస్కరించే హక్కు కోర్టుకు లేదు.

(3) దావా యొక్క వాయిదా తేదీలోగా సమన్లు ఇవ్వకపోతే సమన్లు జారీ చేయడానికి దరఖాస్తు దాఖలు చేసిన పక్షం రిస్క్ తీసుకుంటుంది.

(4) ఆర్డర్ 16, రూల్ 1, సివిల్ పీసీ కింద దరఖాస్తు చేసుకున్న పక్షం అభ్యర్థన మేరకు వాయిదా కోసం దరఖాస్తు చేసుకుంటే వాయిదా ఇవ్వాలా వద్దా అనేది కోర్టు పరిశీలిస్తుంది.

(5) సాక్ష్యాధారాలు సమర్పిస్తే దరఖాస్తుదారుడికి ఎలాంటి ఉపయోగం ఉండదనే కారణంతో ఆర్డర్ 16, రూల్ 1, సివిల్ పీసీ కింద దరఖాస్తును ఆదేశించడానికి కోర్టు నిరాకరించకూడదు.

(6) ఉత్తర్వు 16, రూల్ 1, సివిల్ పి.సి. కోర్టుపై ఎటువంటి ఆంక్షలు విధించనప్పటికీ, దాఖలు చేసిన దరఖాస్తు సరైనది కాదని లేదా ఇబ్బందికరంగా ఉందని లేదా దరఖాస్తును మంజూరు చేయడం ప్రక్రియ దుర్వినియోగానికి దారితీస్తుందని సంతృప్తి చెందిన సందర్భాల్లో కోర్టు తన అంతర్గత అధికార పరిధిని ఉపయోగించి ఒ. 16, ఆర్. 1, సివిల్ పి.సి కింద చేసిన దరఖాస్తులో సమన్లు జారీ చేయడానికి నిరాకరించవచ్చు. కోర్టు..

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19175

పైన పేర్కొన్న ఈ మూడు సందర్భాల్లో తప్ప దాదాపు ఎల్లప్పుడూ అప్లికేషన్ ఆర్డర్ చేయబడాలి.

24. గోపాల కృష్ణ మూర్తి (సుప్ర)లో రిలయన్స్ తప్పు. ప్రస్తుత కేసులో, పై తీర్పులో పేర్కొన్న ప్రతిపాదనల ప్రకారం పిటిషనర్ల దరఖాస్తును తిరస్కరించడానికి వీల్లేదు. ఇక్కడ తిరస్కరణకు కారణం ఏమిటంటే, పిటిషనర్లు సాక్షులను సమర్పించవచ్చు మరియు సాక్షులు వారి సాక్ష్యాలకు కోర్టు నుండి సమన్లను డిమాండ్ చేయలేరు.

25. భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 227 ప్రకారం అధికార పరిధిని వినియోగించుకోవడంలో జోక్యం చేసుకునేలా ఉత్తర్వుల్లో ఎలాంటి అక్రమాలు లేవని నేను భావించడం లేదు.

26. సాధనా లోడ్ వర్సెస్ నేషనల్ ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్-5 కేసులో రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 227 ప్రకారం హైకోర్టులకు ప్రసాదించిన పర్యవేక్షక అధికార పరిధి ఒక దిగువ కోర్టు లేదా ట్రిబ్యునల్ తన ప్రమాణాలకు లోబడి ముందుకు సాగిందో లేదో చూడటానికి మాత్రమే పరిమితమని, రికార్డులో స్పష్టంగా కనిపించే తప్పును సరిదిద్దడానికి కాదని సుప్రీంకోర్టు పేర్కొంది. చట్ట తప్పిదం కంటే చాలా తక్కువ. భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 227 ప్రకారం న్యాయ పర్యవేక్షణ అధికారాన్ని పొదుపుగా ఉపయోగించాలని, సబార్డినేట్ కోర్టులు, ట్రిబ్యునళ్లను తమ అధికార పరిధుల్లో ఉంచడానికి మాత్రమే ఉపయోగించాలని, కేవలం తప్పులను సరిదిద్దడానికి కాదని సుప్రీంకోర్టు పేర్కొంది.

27. ఫలితాల్లో అడ్మిషన్ దశలో సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ను కొట్టివేస్తారు. ఖర్చులకు సంబంధించి ఆర్డర్ లేదు.

ఫలితంగా పిటిషన్లో పెండింగ్లో ఉన్న ఇతర పిటిషన్లు ఏవైనా ఉంటే వాటిని మూసివేయటమైనది.

రవి నాథ్ తిల్లరి, జె.

తేదీ:19.06.2023 గమనిక: ఎల్.ఆర్ కాపీ మార్క్ చేయాలి.

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19175

B/o.Gk

5 (2003) 3 SCC 524 6 (2003) 6 SCC 641

2023: ఏపీ హైకోర్టు:19175

గౌరవనీయులైన శ్రీ న్యాయమూర్తి రవి నాథ్ తిలహరి

సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ నెం.1274 /2023

తేది: 19.06.2023

Gk